Eduskunnan verojaostolle

Asiantuntijakuuleminen 22.10.2020 (U 53/2020 vp)

Komission ehdotus Tulli-ohjelmaksi

Euroopan komissio antoi 8 päivänä kesäkuuta 2018 ehdotuksen (COM(2018) 442 final) Euroopan parlamentti ja neuvoston asetukseksi tulliyhteistyötä koskevan Tulli-ohjelman perustamiseksi. Ehdotus on aikaisempaa vakiintunutta käytäntöä noudattaen informoitu eduskunnalle E-kirjeellä 3.7.2018 (E 61/2018 vp).

Ehdotus on osa komission uuden rahoituskehyskauden 2021–2027 pakettia. Se on jatkoa nykyiselle Tulli 2020 –ohjelmalle, joka päättyy 31.12.2020.

Tulli-ohjelma on EU:n tulliliiton toimintaa ja tulliviranomaisten välistä yhteistyötä koskeva toimintaohjelma. Se tarjoaa tulliyhteistyölle puitteiston, mekanismit ja budjetin. Tulli-ohjelma on tarpeen tulliliiton toiminnan turvaamiseksi ja sillä tehostetaan ja yhdenmukaistetaan tulliliiton toimintaa.

Komissio esittää Tulli-ohjelmalle 950 miljoonan euron (843 me vuoden 2018 hinnoin) kokonaisrahoitusta ohjelmakaudelle 2021 – 2027. Ehdotuksen mukainen määräraha sisältyy myös Eurooppa-neuvoston heinäkuussa 2020 saavuttamaan sovintoon uudesta monivuotisesta rahoituskehyksestä.

Tulliohjelman tavoitteet ja toimenpiteet vastaavat pääpiirteissään nykyistä Tulli 2020 -ohjelmaa. Tulli-ohjelmasta rahoitettavia toimia olisivat edelleen muun muassa tulliasiantuntijoiden kokoukset, seminaarit ja koulutus. Kuten nykyisin, suurin osa ohjelman rahoituksesta kohdennettaisiin unionin tullikoodeksin edellyttämän sähköisen tullitoimintaympäristön ylläpito- ja kehittämistyöhön.

Ehdotus sisältää myös joitakin uusia elementtejä nykyiseen Tulli2020-ohjelmaan verrattuna. Erilliseen päätökseen nykyisin perustuva tullitietojärjestelmien monivuotinen strategiasuunnitelma (ns. MASP-C) sisällytettäisiin Tulli-ohjelmaan unionin tullitietojärjestelmien kehitystyön strategisen ja rahoitussuunnittelun johdonmukaisuuden varmistamiseksi. Ohjelman käyttöalaa laajennettaisiin nykyisestä lievästi siten, että siitä voitaisiin rahoittaa uuden, erilliseen ehdotukseen perustuvan tullivalvontalaitteiston rahoitusinstrumentin nojalla hankittavien laitteiden käyttökoulutusta ja tarvekartoitusta. Tulli-ohjelma ei edelleenkään mahdollistaisi tullivalvontavälineistön ostamisen tai ylläpitämisen rahoittamista. Lisäksi ohjelman yleistä tehokkuutta parannettaisiin mahdollistamalla monivuotisten työohjelmien käyttäminen yksivuotisten sijasta sekä laatimalla erityiset tulosseurannan indikaattorit.

Komission ehdotusta Tulli-ohjelmaksi on käsitelty 27.6.2018 EU-asioiden komitean alaisen jaoston EU5 (tullitekniset asiat) kirjallisessa menettelyssä sekä MFF-johtoryhmässä 2.7.2018 sekä 5.10.2020.

Eduskunta on käsitellyt ehdotusta aiemmin E-kirjeen (E 61/2018 vp) pohjalta. Valtiovarainvaliokunta yhtyi valtioneuvoston kantaan ja suuri valiokunta lähetti valiokunnan kannan tiedoksi valtioneuvostolle 12.9.2018. Nyt toimitetulla U-kirjelmällä (U 53/2020 vp) täydennetään aiempaa E-kirjettä, ottaen huomioon eduskunnan perustuslakivaliokunnan aiemmin tänä vuonna toisessa asiassa antamassa lausunnossa (PeVL 6/2020 vp) eduskunnan tiedonsaantioikeudesta todettu sekä Eurooppa-neuvoston heinäkuussa monivuotisesta rahoituskehyksestä 2021–2027 saavuttama sovinto.

Neuvostossa ehdotusta käsitellään tulliliittotyöryhmässä. Coreper vahvisti 16.12.2018 ehdotuksesta osittaisen neuvoston yleisnäkemyksen (neuvottelumandaatti), jonka ulkopuolella ovat horisontaaliset rahoituskehysneuvottelujen yhteydessä ratkaistavat asiat.

Euroopan parlamentissa vastuuvaliokunta on IMCO (Sisämarkkinat ja kuluttajansuoja), raportoijana on Maria Grapini (S&D, RO). Kolmikantaneuvottelut lainsäätäjien ja komission kesken käynnistyivät Suomen EU-puheenjohtajakaudella 3.12.2019, jolloin käytiin ensimmäinen ja toistaiseksi ainoa kolmikantaneuvottelu. Ne jatkuvat Saksan pj-kaudella ja tullaan saattamaan loppuun rahoituskehysratkaisun jälkeen.

Valtioneuvosto pitää tärkeänä ja kannatettavana, että jo nykyisellä Tulli 2020 -ohjelmalla tavoiteltujen tavoitteiden saavuttaminen ja toimeenpantujen hankkeiden jatkuminen turvataan vuosille 2021–2027 uudella Tulli-ohjelmalla. Valtioneuvosto hyväksyy Tulli-ohjelman rahoituksen EU:n talousarviosta Eurooppa-neuvoston heinäkuussa antamien monivuotista rahoituskehystä 2021–2027 koskevien päätelmien mukaisesti.

Lainsäädäntöneuvos Jukka M. Kekkonen